

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
HENRIKA SAUGMANDSGAARDA ØEJA,
predstavljeni 19. oktobra 2017¹

Zadeva C-395/16

**DOCERAM GmbH
proti
CeramTec GmbH**

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe,
ki ga je vložilo Oberlandesgericht Düsseldorf (višje deželno sodišče v Düsseldorfu, Nemčija))

„Predhodno odločanje – Intelektualna in industrijska lastnina – Modeli Skupnosti – Uredba (ES) št. 6/2002 – Člen 8(1) – Značilnosti izgleda izdelka, ki jih določa izključno njegova tehnična funkcija – Obseg tega pojma – Merila presoje“

I. Uvod

1. Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Oberlandesgericht Düsseldorf (višje deželno sodišče v Düsseldorfu, Nemčija), se nanaša na razlago člena 8(1) Uredbe Sveta (ES) št. 6/2002 z dne 12. decembra 2001 o modelih Skupnosti². V skladu s to določbo, ki je Sodišče doslej ni še nikoli razlagalo, so značilnosti izgleda izdelka, ki jih določa zgolj njegova tehnična funkcija, izključene iz obsega varstva, podeljenega z navedeno uredbo.

2. Predložitvena odločba je bila vložena v okviru spora med družbama, od katerih je ena imetnica več registriranih modelov Skupnosti, druga pa proizvaja podobne izdelke, kot so izdelki, varovani s temi pravicami. Prva je zoper drugo vložila opustitveno tožbo, ta pa je v odgovor nanjo trdila, da so pravice, na kršitev katerih se sklicuje tožeča stranka v postopku v glavni stvari, nične. V podporo svoji nasprotni tožbi se je sklicevala na izvzetje, določeno z navedenim členom 8(1).

3. Predložitveno sodišče z vprašanjem, ki ju je postavilo, Sodišču predlaga, prvič, naj opredeli pojem „značilnosti izgleda izdelka, ki jih določa izključno njegova tehnična funkcija“ v smislu te določbe in, drugič, naj določi način, kako je treba presoditi, ali imajo zadevni modeli take značilnosti.

¹ Jezik izvirnika: francoščina.

² UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 27, str. 142. V to uredbo je bilo pozneje vnesenih nekaj sprememb, vendar te niso vplivale na upošteвне določbe iz obravnavane zadeve.

II. Pravni okvir

4. V uvodni izjavi 10 Uredbe št. 6/2002 je navedeno, da se „[t]ehnoloških inovacij [...] ne sme ovirati s priznanjem varstva videza izdelka za značilnosti, ki jih narekuje zgolj tehnična funkcija. Razumljivo je, da to ne vključuje pogoja, da mora imeti videz izdelka estetsko vrednost. Podobno se vzajemnega delovanja izdelkov različnih znamk ne sme ovirati z razširitvijo varstva na obliko mehanske opreme. Zato se značilnosti videza izdelka, ki so iz teh razlogov izvzete iz varstva, ne sme upoštevati za namen ocenjevanja, ali druge značilnosti videza izdelka izpolnjujejo zahteve za varstvo.“

5. Člen 4 navedene uredbe, naslovljen „Zahteve za varstvo“, določa:

„1. Videz izdelka je varovan z modelom Skupnosti, če je nov in ima individualno naravo.

2. Videz izdelka, uporabljen ali vgrajen v izdelek, ki predstavlja sestavni del kompleksnega izdelka, šteje, da je nov in da ima individualno naravo le v naslednjih primerih:

(a) če sestavni del, potem ko je vgrajen v kompleksni izdelek, ob normalni uporabi slednjega ostane viden; in

(b) če vidne značilnosti sestavnega dela same na sebi izpolnjujejo zahteve glede novosti in individualne narave.

[...]“

6. Člen 5 Uredbe št. 6/2002, naslovljen „Novost“, v odstavku 1 določa, da „[v]idez izdelka šteje za novega, če javnosti še ni bil dostopen enak videz izdelka“.

7. Člen 6 te uredbe, naslovljen „Individualna narava“, določa:

„1. Šteje se, da ima videz izdelka individualno naravo, če se celotni vtis, ki ga naredi na seznanjenega uporabnika, razlikuje od celotnega vtisa, ki ga na takega uporabnika naredi videz izdelka, ki je bil dostopen javnosti [...].

2. Pri ocenjevanju individualne narave se upošteva stopnja svobode oblikovalca pri razvijanju modela.“

8. Člen 8 navedene uredbe, naslovljen „Videzi izdelka, ki jih narekuje tehnična funkcija, in videzi izdelka tehničnih veznih elementov“, v odstavku 1 določa, da „[m]odel Skupnosti ne obstaja za značilnosti izgleda izdelka, ki jih določa izključno njegova tehnična funkcija“.

III. Spor o glavni stvari, vprašnji za predhodno odločanje in postopek pred Sodiščem

9. Družba DOCERAM GmbH je družba nemškega prava, ki proizvaja komponente iz tehnične keramike. Oskrbuje avtomobilsko, tekstilno-strojno in strojno industrijo. Je imetnica več registriranih modelov Skupnosti, s katerimi so varovani centrirni zatiči za varjenje v treh različnih geometričnih oblikah, pri čemer se za vsako obliko proizvaja šest različnih tipov.

10. Tudi družba CeramTec GmbH je družba nemškega prava, ki proizvaja in trži enake različice keramičnih centrirnih zatičev, kot so zatiči, varovani z modeli, katerih imetnica je družba DOCERAM.

11. Zadnjenavedena je pri Landgericht Düsseldorf (deželno sodišče v Düsseldorfu) vložila tožbo proti družbi CeramTec, v kateri je zlasti predlagala prenehanje kršitev njenih varovanih pravic. Tožena stranka v postopku v glavni stvari je vložila nasprotno tožbo za ugotovitev ničnosti teh pravic, pri čemer je trdila, da značilnosti izgleda zadevnih izdelkov določa izključno njihova tehnična funkcija v smislu člena 8(1) Uredbe št. 6/2002.

12. Landgericht Düsseldorf (deželno sodišče v Düsseldorfu) je zavrnilo tožbo, ki jo je vložila družba DOCERAM, in sporne modele razglasilo za nične z obrazložitvijo, da so ti v skladu s členom 8(1) te uredbe izvzeti iz varstva, ki ga ta ponuja, saj so izbiro dizajna narekovali izključno preudarki v zvezi s tehnično funkcionalnostjo.

13. Družba DOCERAM se je zoper to sodbo pritožila pri Oberlandesgericht Düsseldorf (višje deželno sodišče v Düsseldorfu). To sodišče je menilo, da bi bilo treba za rešitev spora o glavni stvari ugotoviti, ali je treba za uporabo izvzetja, določenega s členom 8(1) Uredbe št. 6/2002, ugotoviti neobstoj alternativnih dizajnov, ki izpolnjujejo enako tehnično funkcijo – to mnenje je uveljavljeno v delu doktrine in sodne prakse, zlasti v Nemčiji – ali pa je treba za uporabo tega izvzetja objektivno ugotoviti, ali je bila zunanja oblika zadevnega izdelka pogojena zgolj z želeno funkcionalnostjo, kot je bilo to predpostavljeno v izpodbijani sodbi.

14. Zato je Oberlandesgericht Düsseldorf (višje deželno sodišče v Düsseldorfu) z odločbo z dne 7. julija 2016, ki je na Sodišče prispela 15. julija 2016, prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

- „1. Ali gre za tehnično pogojenost, ki izključuje varstvo, v smislu člena 8(1) Uredbe [št. 6/2002] tudi tedaj, kadar oblikovalski učinek nima nobenega pomena za dizajn proizvoda, ampak je (tehnična) funkcionalnost edini dejavnik, ki določa dizajn?
2. Če bo Sodišče na prvo vprašanje odgovorilo pritrdilno: S katerega stališča je treba presoјati, ali so bile posamezne oblikovalske značilnosti proizvoda izbrane izključno iz preudarkov funkcionalnosti[?] Ali je odločilen ‚objektivni opazovalec‘, in če je, kako ga je treba opredeliti?“

15. Družbi DOCERAM in CeramTec, vladi Helenske republike in Združenega kraljestva ter Evropska komisija so pri Sodišču vložile pisna stališča. Na obravnavi 29. junija 2017 so vse predstavile ustna stališča.

IV. Analiza

A. Pojem „značilnosti izgleda izdelka, ki jih določa izključno njegova tehnična funkcija“ v smislu člena 8(1) Uredbe št. 6/2002 (prvo vprašanje)

1. Vsebina prvega vprašanja in teze

16. Predložitveno sodišče meni, da so videzi izdelkov iz postopka v glavni stvari novi in imajo tudi individualno naravo, kot se to zahteva s členom 5 oziroma 6 Uredbe št. 6/2002.³ Sprašuje se, ali bi jih bilo treba kljub temu izvzeti iz varstva na podlagi člena 8(1) navedene uredbe, ki določa, da „[m]odel Skupnosti ne obstaja za značilnosti izgleda izdelka, ki jih določa izključno njegova tehnična funkcija“, ob upoštevanju tega, da naj bi v obravnavani zadevi obstajali dizajni, ki jih to sodišče opredeljuje kot „alternativne“, saj je mogoče z njimi doseči enak tehnični učinek, kot ga zagotavljajo obravnavani modeli.

17. Ob upoštevanju elementov iz predložitvene odločbe in konteksta, v katerega se ta odločba umešča, ugotavljam, da se s *prvim vprašanjem za predhodno odločanje* Sodišče v bistvu sprašuje, ali je mogoče zgolj na podlagi ugotovitve obstoja takih *alternativnih dizajnov* sklepati, da spornih modelov ne določa izključno tehnična funkcija zadevnih izdelkov in da se zato zanje ne uporablja izvzetje, določeno s členom 8(1), *ali pa* je treba v ta namen kot upoštevno merilo uporabiti odgovor na vprašanje, ali je oblikovalec zaradi „*estetskih vidikov*“ oziroma „*oblikovalskega učinka*“ teh izdelkov⁴ izbral poseben dizajn.⁵ Če bi se Sodišče odločilo za zadnjenavedeno merilo, se predložitveno sodišče nato z *drugim vprašanjem* sprašuje o načinu, kako presoditi, ali so bile posamezne značilnosti izgleda izdelka izbrane izključno zaradi tehničnih zapovedi.

18. Predložitveno sodišče poudarja, da postavljeno vprašanje vzbuja resen dvom zaradi različnih stališč, ki so bila doslej zavzeta tako v doktrini kot v praksi odločanja sodišč držav članic in Urada Evropske unije za intelektualno lastnino (EUIPO) (nekdanji Urad za usklajevanje na notranjem trgu (znamke in modeli) (UUNT)), kar zadeva razlago člena 8(1) Uredbe št. 6/2002. V zvezi s tem si nasprotujeta dve pravni teoriji, ki lahko privedeta do diametralno nasprotnih praktičnih rezultatov.

19. Po *prvi teoriji* naj bi se odstopanje iz te določbe uporabljalo le, če se ugotovi, da noben alternativni dizajn ne omogoča uresničitve enake tehnične funkcije kot zadevni model, saj naj bi obstoj takih alternativ kazal na to, da izbire zadevne oblike ni določila zgolj njena tehnična funkcija v smislu navedenega člena 8(1). Ta razlaga temelji na merilu, običajno poimenovanem merilo „*raznovrstnosti oblik*“, po katerem je mogoče dizajn izdelka, če ima ta lahko še druge oblike, ki omogočajo izpolnjevanje enake tehnične funkcije, zavarovati, saj naj bi ta nabor oblik v takem primeru dokazoval, da oblikovalca navedenega izdelka ni omejevala ta funkcija, ampak se je lahko pri razvijanju modela prosto odločil za katero koli od teh oblik.⁶ Če bi to določbo razlagali na ta način, bi se uporabljala v sorazmerno redkih primerih, v katerih je zadevni dizajn edini, s katerim je mogoče zagotoviti dosego želenega tehničnega učinka.

3 V uvodni izjavi 19 te uredbe je prav tako navedeno, da „[m]odel Skupnosti ne sme biti dodeljen, razen če je videz izdelka nov in če ima individualno naravo v primerjavi z drugimi videzi izdelka“.

4 Drugi izraz je uporabljen v navedenem vprašanju za predhodno odločanje, medtem ko je prvi iz obrazložitve predložitvene odločbe.

5 Povedano drugače, po mnenju družbe CeramTec je treba opredeliti, *ali* je nujno, da se za uporabo navedenega člena 8(1) „v okviru postopka [v glavni stvari] izčrpno preuči, ali obstaja kakršna koli alternativa, kar zadeva dizajn, oziroma natančneje, ali bi vsi alternativni izgledi, ki bi jih bilo mogoče oblikovati, privedli do drugačne ali manjše tehnične funkcionalnosti *ali pa* se razlog za izvzetje [iz te določbe] uporablja tudi, ko izgled določa izključno potreba po izoblikovanju točno določene tehnične rešitve in zato estetski vidiki niso bili pomembni“ (moj poudarek).

6 Glej med drugim vire, navedene v opombah k točki 20 teh sklepnih predlogov.

20. Oberlandesgericht Düsseldorf (višje deželno sodišče v Düsseldorfu) v predložitveni odločbi navaja, da je izvajanje te prve teze, ki je – kolikor vem – podkrepljena z delom doktrine zlasti v Nemčiji⁷, pa tudi Belgiji⁸ in Franciji⁹, ustaljeno ne le v nacionalni sodni praksi v Nemčiji in drugih državah članicah¹⁰, ampak tudi v praksi EUIPO¹¹. Iz stališč, predloženih Sodišču, je razvidno, da je edina stranka, ki v obravnavanem postopku zagovarja to stališče, družba DOCERAM.

21. Po *konkurenčni teoriji* bi bilo treba izvzetje, določeno s členom 8(1) Uredbe št. 6/2002, uporabiti, če bi bilo treba značilnosti zadevnega dizajna pripisati zgolj potrebi po razvoju tehnične rešitve, ne da bi na to kakor koli vplivali estetski vidiki, saj naj v tem primeru ne bi bilo nobene ustvarjalne dejavnosti, ki bi jo bilo vredno varovati v skladu z zakonodajo o modelih. Po tej teoriji, ki se navezuje na merilo t. i. „*vzročnosti*“, se zahteva opredelitev razloga za to, da se je oblikovalec odločil za sporne značilnosti izdelka.¹² Po taki razlagi bi se navedeni člen 8(1) uporabljal vedno, ko bi bila potreba po izpolnjevanju določene tehnične funkcije edina okoliščina, ki bi narekovala zadevni dizajn, ne da bi na to vplival njegov zunanji videz ali estetska vrednost, pri čemer naj morebitni obstoj alternativnih dizajnov, ki lahko izpolnjujejo enako funkcijo, ne bi bil odločilen.

22. Čeprav Sodišča ta predhodno zavzeta stališča seveda ne zavezujejo, naj poudarim, da je EUIPO – ki je bil v preteklosti naklonjen teoriji raznovrstnosti oblik – v bolj nedavni praksi odločanja izbral teorijo vzročnosti,¹³ saj je menil, da se s členom 8(1) Uredbe št. 6/2002 zavrača podelitev varstva za značilnosti izgleda izdelka, ki so bile izbrane izključno za to, da se temu izdelku omogoči izpolnjevanje tehnične funkcije, v nasprotju z značilnostmi, ki so bile vsaj v nekem obsegu izbrane za izboljšanje vizualne

7 Glej zlasti Ruhl, O., *Gemeinschaftsgeschmacksmuster – Kommentar*, Carl Heymanns Verlag, Köln, 2. izdaja, 2010, str. 222, točka 22. Zdi se, da je nemška vlada ta pristop priporočila tudi pri prenosu določbe prava Unije, analogne navedenemu členu 8(1) (glej Koschtial, U., „Design law: individual character, visibility and functionality“, *International Review of Intellectual Property and Competition Law*, 2005, št. 3, str. 308).

8 Glej Kaesmacher, D., in Duez, L., „Le nouveau règlement (CE) n° 6/2002 sur les dessins ou modèles communautaires“, *J.T.D.E.*, 2002, št. 92, str. 186, točka 15; Massa, C.-H., in Strowel, A., „Community Design: Cinderella Revamped“, *E.I.P.R.*, 2003, zvezek 25 (2), str. 72, ter De Visscher, F., „La protection des dessins et modèles“, *Guide juridique de l'entreprise*, Kluwer, Bruselj, 2. izdaja, 2005, točka 370, kjer je navedeno, da je bilo merilo raznovrstnosti oblik uporabljeno v zvezi s podobnim pravnim pravilom, ki je že prej obstajalo v sistemu Beneluksa (glej člen 2(1)(a) Loi uniforme Benelux en matière de dessins ou modèles (enotni zakon Beneluksa na področju modelov), ki je bil nazadnje spremenjen 20. junija 2002).

9 Glej zlasti Passa, J., *Droit de la propriété industrielle, Tome 1: Marques et autres signes distinctifs, dessins et modèles*, L.G.D.J., Pariz, 2. izdaja, 2009, točke od 708 do 712, in Binctin, N., *Droit de la propriété intellectuelle – Droit d'auteur, brevet, droits voisins, marque, dessins et modèles*, L.G.D.J., Pariz, 2. izdaja, 2012, točka 296.

10 Navedene so dve nemški odločbi (in sicer „OLG Düsseldorf, GRUR-RR 2012, 200 (205) – Tablet-PC; LG Düsseldorf, Beck RS 2015, 05506“) in sodba Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (pritožbeno sodišče (Anglija in Wales) (civilni oddelek), Združeno kraljestvo), Landor & Hawa International Ltd/Azure Designs Ltd [2006] EWCA Civ 1285, točka 30 in naslednje. Naj pripomnim, da je bila ta teorija dopuščena tudi v Španiji (glej zlasti odločbo Juzgado de lo Mercantil n° 2 de Alicante (sodišče za gospodarske spore št. 2 v Alicanteju, Španija) z dne 28. novembra 2012, Jose Antonioy Hostel Drap SL/Napkins SL, druga pravna podlaga).

11 Predložitveno sodišče med drugim navaja odločbo oddelka za izbris UUNT z dne 3. aprila 2007, št. ICD 3150, Lindner Recyclingtech/Franssons Verkstädter, točka 20. Naj pojasnim, da je bila ta odločba v pritožbenem postopku spremenjena z odločbo, navedeno v opombi 13 teh sklepnih predlogov.

12 Glej zlasti Stone, D., „Le droit européen des dessins et modèles a 10 ans“, *Magazine de l'OMPI*, 2013, št. 6, str. 18, in Brancusi, L., „Article 8 CDR“, *Community Design Regulation (EC) No 6/2002 – A Commentary*, pod vodstvom G.N. Hasselblatta, C.H. Beck, München, 2015, str. 137 in naslednje, točke od 34 do 48.

13 Torej od odločbe tretjega odbora za pritožbe UUNT z dne 22. oktobra 2009 v zadevi R 690/2007-3, Lindner Recyclingtech/Franssons Verkstädter, poimenovani „Chaff cutters“. Naj poudarim, da sta bili v zvezi s to odločbo vloženi tožba in pritožba, v katerih se nista niti Splošno sodišče niti Sodišče izrekla o vsebinski uporabi navedenega člena 8 (glej sklepa z dne 10. maja 2010, Franssons Verkstädter/UUNT – Lindner Recyclingtech (Drobilec slame), T-98/10, neobjavljen, EU:T:2010:180, in z dne 9. septembra 2010, Franssons Verkstädter/UUNT in Lindner Recyclingtech, C-290/10 P, neobjavljen, EU:C:2010:511).

podobe izdelka in ki jih je mogoče varovati.¹⁴ Zdi se, da se je sodna praksa podobno razvijala zlasti v Franciji¹⁵ in Združenem kraljestvu¹⁶. V obravnavani zadevi so družba CeramTec, vladi Helenske republike in Združenega kraljestva in Komisija¹⁷ podprle zadnjenavedeno teorijo. Tako je tudi moje stališče, in sicer iz razlogov, navedenih v nadaljevanju.

2. Temelji predlagane razlage

23. Najprej je treba – v nasprotju s trditvami družbe DOCERAM – ugotoviti, da v *besedilu* določb Uredbe št. 6/2002 ne najdemo navedb, ki bi bile neposredno koristne za odgovor na prvo vprašanje za predhodno odločanje, saj pojem „značilnosti izgleda izdelka, ki jih določa izključno njegova tehnična funkcija“ iz člena 8(1) v tej uredbi ni opredeljen niti ni v njej določeno nobeno merilo presoje. Zlasti ni v njej nikjer omenjeno merilo neobstoja dizajnov, alternativnih zadevnemu izdelku, ki ga priporočajo zagovorniki teorije raznovrstnosti oblik.

24. V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča iz zahteve po enotni uporabi prava Unije izhaja, da če akt Unije glede opredelitve posamičnega pojma ne napotuje na pravo držav članic – kot velja v tem primeru – je treba ta pojem razlagati avtonomno, kar Sodišče stori ob upoštevanju splošne sistematike, ciljev in nastanka zadevne ureditve.¹⁸

25. Kar zadeva *splošno sistematiko* Uredbe št. 6/2002, ugotavljam, da uvodna izjava 10 te uredbe vsebuje zanimivo, vendar nepopolno pojasnilo v zvezi s pomenom, ki ga je treba pripisati členu 8(1) te uredbe, saj je v njej navedeno, da se „[t]ehnoloških inovacij [...] ne sme ovirati s priznanjem varstva videza izdelka za značilnosti, ki jih narekuje zgolj tehnična funkcija. Razumljivo je, da to ne vključuje pojma, da mora imeti videz izdelka estetsko vrednost.“

26. V nadaljevanju bom navedel, kaj pomeni prvi stavek navedene uvodne izjave z vidika ciljev, zastavljenih s členom 8(1).¹⁹ Kar zadeva drugi stavek,²⁰ predložitveno sodišče navaja, da nasprotniki teorije vzročnosti trdijo, da je ta teorija, katere namen je ločiti popolnoma tehnične značilnosti izdelka od okrasnih značilnosti, v nasprotju s tem, da se za model ne zahteva, da bi imel estetsko vrednost, da bi ga bilo mogoče varovati.

14 Glej odločbo UUNT v zadevi R 690/2007-3, navedeno zgoraj v opombi 13, točka 28 in naslednje, zlasti točki 35 in 36. Zavrnitev merila „alternativnih oblik“ je izrecno potrjena v smernicah EUIPO v zvezi s preučitvijo zahtev za razglasitev ničnosti registriranih modelov Skupnosti, različica z dne 1. februarja 2017, str. 30, točka 5.3.3, v katerih je med drugim navedena odločba tretjega odbora za pritožbe UUNT z dne 27. januarja 2016 v združenih zadevah R 1517/2014-3 in R 2114/2014-3, poimenovanih „Hoses“ (glej točko 65). Ta razvoj sta povzela T. Barber Giner v delu „Estética y funcionalidad: alcance de la prohibición del diseño funcional en la legislación nacional y comunitaria“, *Diario La Ley*, št. 8422, letnik XXXV, 17. november 2014, str. 768–770, in L. Brancusi v delu „Design determined by the product's technical function: arguments for an autonomous test“, *E.I.P.R.*, 2016, zvezek 38 (1), str. 25 in naslednje.

15 Glej zlasti Greffe, F., in Greffe, P., *Traité des dessins et des modèles – France, Union européenne, Suisse, continent américain*, LexisNexis, Pariz, 9. izdaja, 2014, točke od 155 do 186, ter Raynard, J., Py, E., in Tréfigny, P., *Droit de la propriété industrielle*, LexisNexis, Pariz, 2016, točke od 534 do 536.

16 Vlada Združenega kraljestva navaja, da se trenutno stanje pozitivnega prava ujema z odločbo UUNT v zadevi R 690/2007-3, navedeno zgoraj v opombi 13, pri čemer je napotila na sodbo High Court of Justice (England & Wales) (višje sodišče (Anglija in Wales), Združeno kraljestvo), Dyson Ltd/Vax [2010] EWHC 1923 (Pat), točke od 23 do 31.

17 Komisija meni, da bi bilo treba obstoj alternativnih dizajnov kljub vsemu upoštevati med drugimi indici estetske vrednosti oblike, ki jo presoja sodišče, ki odloča o sporu. Glej tudi točko 64 teh sklepnih predlogov.

18 Glej zlasti sodbi z dne 9. marca 2017, Pula Parking (C-551/15, EU:C:2017:193, točka 42), in z dne 7. septembra 2017, Schottelius (C-247/16, EU:C:2017:638, točka 31).

19 Glej točko 38 in naslednje teh sklepnih predlogov.

20 Naj pojasnim, da navedba, ki se v francoski različici uvodne izjave 10, torej v jeziku izvirnika teh sklepnih predlogov, ujema s končnim delom zadevnega stavka, v nemški različici, na katero napotuje predložitveno sodišče, in v slovenski različici tvori nov stavek.

27. Res je, da taka zahteva tudi ni izrecno navedena v členih od 4 do 6 Uredbe št. 6/2002, ki določajo pogoje, ki morajo biti izpolnjeni za varstvo modelov Skupnosti. V istem smislu je v uvodni izjavi 10 te uredbe v drugem stavku pojasnjeno, da iz razloga za zavrnitev iz člena 8(1) te uredbe ni mogoče izpeljati, da je mogoče kot model varovati izključno oblike z estetsko vrednostjo. Menim, da besedna zveza „to ne vključuje pogoja, da mora imeti videz izdelka estetsko vrednost“, pomeni zgolj to, da ni nujno potrebno, da izgled zadevnega izdelka vključuje estetski vidik, da ga je mogoče varovati.

28. Podobno kot družba CeramTec ter vladi Helenske republike in Združenega kraljestva menim, da estetske značilnosti zadevnega izdelka sicer niso odločilno merilo presoje za dodelitev tega varstva, vendar bi bilo zmotno skleniti, da ni zunanji izgled izdelkov tisti, ki naj bi ga varovali z modelom Skupnosti. Kot je navedel UUNT, ki je postal EUIPO,²¹ iz, prvič, opredelitve koncepta „videza“ iz člena 3(a) Uredbe št. 6/2002, v kateri je izrecno napoteno na „izgled“ izdelka,²² in drugič, zahtev v zvezi z vidnostjo iz člena 4(2)²³ in uvodne izjave 12²⁴ te uredbe jasno izhaja, da je preučitev zunanjega izgleda, ne glede na to, kakšna je njena konkretna zasluga,²⁵ odločilna za pridobitev pravic, ki jih omogoča model Skupnosti.²⁶ Naj k temu še dodam, da je vizualni vidik poudarjen tudi v členu 10(1) te uredbe, s katerim se zahteva, da je mogoče zadevni izdelek razlikovati od predhodnih varovanih stvaritev.²⁷

29. Torej menim, da je z besedilom uvodne izjave 10 Uredbe št. 6/2002 združljiva razlaga člena 8(1) te uredbe, po kateri se ta člen ne nanaša na primere, v katerih so zadevne značilnosti edino možno sredstvo za izpolnitev tehnične funkcije izdelka, ampak se nanaša na primere, v katerih je potreba po dosegi te funkcije edini dejavnik, ki pojasnjuje odločitev za navedene značilnosti. Povedano drugače, po mojem mnenju je treba šteti, da so značilnosti izgleda izdelka določene izključno s ciljem doseči dano tehnično rešitev in torej te značilnosti spadajo na področje uporabe izvzetja, določenega z navedenim členom 8(1), če se izkaže, da drugačni vidiki, natančneje vizualni, niso imeli nobene vloge pri odločitvi za zadevni videz. Ključno vprašanje je, kje se končajo oblikovne zahteve, povezane s tehnično funkcijo izdelka, in kje se začne svobodna volja njegovega oblikovalca.²⁸

30. Ugotovitev, da ta določba po naravi pomeni odstopanje, iz česar po mnenju predložitvenega sodišča izhaja, da jo je treba razlagati ozko, ni v nasprotju z mojo analizo. Zgolj na podlagi te ugotovitve namreč ni mogoče priti do sklepa, da je treba uporabiti merilo, kot je v obravnavani zadevi merilo raznovrstnosti oblik, s katerim je sicer res dodatno zožen obseg primerov, za katere se uporablja izvzetje,²⁹ vendar zanj ne najdemo nobene očitne pravne podlage niti v samem besedilu Uredbe št. 6/2002 niti ob upoštevanju izvorov ali ciljev te uredbe, kot jih je določil zakonodajalec Unije.

31. Menim, da je razlaga, ki jo predlagam, podkrepljena z *zgodovino nastanka* Uredbe št. 6/2002, še zlasti člena 8(1) te uredbe.

21 Glej odločbo UUNT v zadevi R 690/2007-3, navedeno zgoraj v opombi 13, točka 34.

22 „[V]idez“ je tu opredeljen kot „izgled celotnega izdelka ali njegovega dela, ki izhaja iz značilnosti zlasti linij, obrisov, barv, oblike, teksture in/ali materialov samega izdelka in/ali značilnosti ornamentov na njem“.

23 Glej navedbo iz točke 5 teh sklepnih predlogov.

24 V uvodni izjavi 12 je navedeno, da naj „[v]arstvo [...] ne zajema tistih sestavnih delov, ki med normalno uporabo izdelka niso vidni, pa tudi ne tistih značilnosti takšnih delov, ki niso vidne, če je del izpostavljen [vgrajen] [...]“.

25 Tudi vlada Združenega kraljestva je uporabila izraz „zasluga“ – čeprav ta ni uporabljen v Uredbi št. 6/2002 – ko je kot na tem mestu obravnavala vprašanje, ali lahko model dejansko naredi izdelek privlačen zaradi njegovega izgleda.

26 Glej v tem smislu sodbo z dne 21. septembra 2017, Easy Sanitary Solutions in EUIPO/Group Nivelles (C-361/15 P in C-405/15 P, EU:C:2017:720, točka 62 in naslednje).

27 V odstavku 1 je navedeno, da „[o]bseg varstva iz modela Skupnosti zajema vsak videz izdelka, ki na seznanjenega uporabnika ne naredi drugačnega celotnega vtisa“.

28 Konkretno, namen tehnične funkcije je lahko na primer zagotoviti več povezanosti, priročnosti, udobja, učinkovitosti ali varnosti, v nasprotju z razvijanjem ornamentalnih, okrasnih, estetskih ali domišljijjskih oblik (glej Cohen, D., *Le droit des dessins et modèles, Droit communautaire, droit international, droit français et autres droits étrangers*, Economica, Pariz, 2. izdaja, 2004, točka 65, ter Greffe, F., in Greffe, P., *op. cit.* v opombi 15, točka 159).

29 Glej točko 19, *in fine*, teh sklepnih predlogov.

32. Družba CeramTec trdi, da se merilo raznovrstnosti oblik ne uporablja, saj naj predlog za njegovo uvedbo v predpise Unije ne bi bil sprejet. Vlada Helenske republike se pri vrsti svojih trditev prav tako opira na pripravljeno gradivo za to uredbo.

33. Naj v zvezi s tem ugotovim, da je Komisija v zeleni knjigi o varstvu modelov iz leta 1991 to, da se izključi varstvo za značilnosti, pogojene izključno s tehnično funkcijo zadevnega izdelka, tj. pravilo, ki je pred tem že obstajalo v veliki večini držav članic,³⁰ utemeljevala s pripombami, katerih vsebina, kot se mi zdi, niha med teorijo raznovrstnosti oblik in teorijo vzročnosti, za kateri je po mojem mnenju značilen neobstoj alternativnih dizajnov z vidika končne oblike navedenega izdelka oziroma neobstoj ustvarjalnega prispevka oblikovalca pri razvijanju te oblike.³¹

34. V prvotnem predlogu Komisije iz leta 1993, ki je privedel do sprejetja Uredbe št. 6/2002, se je besedilo člena 9(1) (postal člen 8(1) te uredbe), naslovljenega „Nepoljubni tehnični videzi [...]“, glasilo: „Kot model Skupnosti ni mogoče varovati videza, pri katerem tehnična funkcija ne dopušča nobene svobode, kar zadeva poljubne značilnosti izgleda izdelka.“³²

35. V obrazložitenem memorandumu k temu predlogu uredbe³³ in komentarju k njenemu členu 9(1)³⁴ je najprej pojasnjeno, da estetski vidik izdelka sam po sebi ni odločilen, saj je mogoče na enak način varovati tako modele, ki težijo k določenemu esteticizmu, kot tiste, s katerimi se zagotavlja določena uporabnost. V teh odlomkih je zlasti poudarjeno, da se varstvo kot model Skupnosti zavrne v redkih primerih, v katerih „oblika sledi funkciji brez možnosti odstopanja“, saj oblikovalec v tem primeru nima „nobene svobode“ pri oblikovanju izdelka ter torej „ne more trditi, da je rezultat plod njegove osebne ustvarjalnosti“ in da je njegov model „individualen“.³⁵

30 V zvezi z nekaterimi predhodnimi nacionalnimi ureditvami glej zlasti Mouncif-Moungache, M., *Les dessins et modèles en droit de l'Union européenne*, doktorska disertacija, Bruylant, Bruselj, 2012, str. 121 in naslednje.

31 Delovni dokument, objavljen junija 1991 (III/F/5131/91-FR), str. 65, točka 5.4.6: „Če je mogoče tehnični učinek doseči izključno z dano obliko, videza ni mogoče varovati. Nasprotno, če lahko oblikovalec izbira med več oblikami, da doseže želeni tehnični učinek, je mogoče zadevne značilnosti varovati. Če izvzetje razumemo na ta način, [...] se natančno ujema z dihotomijo zamisel/izraz, določeno z zakonodajo v zvezi z avtorsko pravico. Dejansko to pomeni, da v primeru neobstoja izbire pri oblikovanju izdelka, s katerim želimo doseči določeni učinek, ni nobene osebne ustvarjalnosti, zato ni ničesar, kar bi lahko varovali“ (moj poudarek).

32 Glej predlog Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o modelih Skupnosti z dne 3. decembra 1993 (COM(93) 342 final, str. 70). Na uporabo izraza „poljuben“ je imel pripombo Ekonomsko-socialni odbor (glej mnenje z dne 22. februarja 1995, UL 1995, C 110, str. 14, točka 5.7).

33 V točki 8.2 obrazložitenega memoranduma (COM(93) 342 final, str. 9) je navedeno, da so „videzi [...] značilnosti izgleda izdelka, ki jih je mogoče zaznati s čutili. Ne upošteva se nobeno estetsko merilo. Brez razlikovanja je mogoče varovati estetske in funkcionalne videze izdelka. Kljub temu pa ni mogoče varovati značilnosti, ki jih narekuje tehnična funkcija izdelka in ne dopuščajo nobene svobode pri oblikovanju poljubnih elementov [...]“.

34 V skladu s komentarjem k tej določbi se „z uredbo ne razlikuje med estetskimi in funkcionalnimi videzi izdelka; oboje je mogoče varovati na enak način. V skrajnih primerih oblika sledi funkciji brez možnosti odstopanj. Oblikovalec se v tem primeru ne more sklicevati na to, da je rezultat plod njegove osebne ustvarjalnosti. Videz izdelka tako nima nobene individualne narave in ne daje pravice do varstva [...]“. Določba torej izključuje varstvo le v primerih, v katerih ni nobene svobode za vnos poljubnih elementov“ (COM(93) 342 final, str. 18).

35 Prav tako se uvodna izjava 9 navedenega predloga nanaša na „videze izdelka, ki so bili izoblikovani v odgovor na funkcionalno zahtevo in oblikovalcu ne dajejo nobene možnosti, da bi vanje vključil drugačne ali poljubne značilnosti“ (str. 63), v komentarju k členu 27(1) tega predloga pa je napoteno na „primere, v katerih razlikovalne značilnosti videza izdelka ne morejo biti varovane, saj jih v celoti narekuje tehnična funkcija, ki ne dopušča nobene svobode za oblikovanje poljubnega videza“ (str. 27).

36. Poleg tega iz spremenjenega predloga iz leta 1999³⁶ izhaja, da je bilo sedanje besedilo člena 8(1) Uredbe št. 6/2002 usklajeno z besedilom člena 7(1) Direktive 98/71/ES o pravnem varstvu modelov³⁷, katere namen je uskladiti zakonodaje držav članic, ki se uporabljajo na tem področju³⁸. Pripravljalno gradivo za Direktivo 98/71 pa potrjuje, da sta se neobstoje svobodne volje oblikovalca pri oblikovanju izdelka in dejstvo, da izbrano obliko narekuje izključno tehnična funkcija, že vse od začetka obravnavala kot odločilna dejavnika za zavrnitev varstva, in sicer tako v prvotnem predlogu te direktive iz leta 1993³⁹ kot tudi v spremenjenem predlogu iz leta 1996.⁴⁰

37. Zdi se mi, da v zgoraj navedenih osnutkih besedil ni bilo upoštevano nobeno merilo, enakovredno merilu obstoja alternativnih dizajnov ali raznovrstnosti oblik, ampak je bila v njih prej dana prednost merilu vzročnosti. Nikakor se namreč ne zahteva, da je zadevna značilnost *edino sredstvo*, s katerim je mogoče doseči željeno tehnično funkcijo. Izvzetje, kakršno je določeno s členom 8(1) Uredbe št. 6/2002, je večinoma obrazloženo z neobstojem ustvarjalnega vpliva oblikovalca na izgled izdelka, pri čemer je mogoče varstvo modela upravičiti le, če dodana vrednost izhaja iz intelektualnega prizadevanja, neodvisnega od navedene funkcije. Zdi se, da se je v zadnjem času tudi EUIPO nagibal k temu, da je v svoji praksi odločanja bolj poudarjal to, ali je oblikovalec pri razvijanju zadevnega izdelka razpolagal z nekaj svobode ali ne.⁴¹

38. Kar zadeva *cilje*, zastavljene z navedeno uredbo, še zlasti z njenim členom 8(1), za stranke ni sporno – in je po mojem mnenju tudi neizpodbitno – da je namen te določbe predvsem preprečiti, da bi se značilnosti izdelka, ki so izključno tehničnega izvora, lahko „monopolizirale“⁴² tako, da bi se varovale kot model Skupnosti,⁴³ in se izogniti temu, da bi se „tehnološke inovacije [...] ovira[le]“,⁴⁴ ker bi se s tem varstvom zmanjšala razpoložljivost tehničnih rešitev za preostale gospodarske subjekte.⁴⁵ Zakonodajalec si je namreč prizadeval predvsem za zagotovitev ravnovesja med varstvom inovacij in ustvarjalnosti na eni strani ter ohranitvijo pravične konkurence, dobičkonosne za vsa podjetja Skupnosti, na drugi strani.⁴⁶

36 Glej spremenjeni predlog Uredbe Sveta (ES) o modelih Skupnosti z dne 21. junija 1999 (COM(1999) 310 final), pripombe v zvezi s členom 9.

37 Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 1998 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 21, str. 120).

38 Zakonodaje, katerih učinki so omejeni na ozemlje zadevne države članice, v nasprotju s sistemom, vzpostavljenim z Uredbo št. 6/2002 (glej uvodne izjave od 1 do 6 te uredbe).

39 Člen 7(1) tega prvotnega predloga direktive z dne 3. decembra 1993 (COM(93) 344 final) je določal, da „registracija modela ne podeljuje pravic, če uresničevanje tehnične funkcije ne dopušča nobene svobode, kar zadeva poljubne značilnosti izgleda izdelkov“, v skladu z obrazložitvenim memorandumom k temu predlogu pa „se bo konkurenca spodbujala v sektorjih, v katerih videzi izdelka ne bodo upravičeni do varstva, na primer ker potreba po tem, da izdelek izpolni tehnično funkcijo, oblikovalcu ne dopušča svobode“ (glej str. 14 in 23).

40 Glej v spremenjenem predlogu direktive z dne 21. februarja 1996 (COM(96) 66 final) komentar k členu 7(1), v katerem je navedeno, da „[č]eprav se vprašanje, ali ima videz izdelka estetsko razsežnost ali ne, ne upošteva pri opredelitvi, ali izpolnjuje pogoje za varstvo, določene v predlogu, so nekateri menili, da je treba dodati določbo, s katero bi se določilo, da varstva ne bi smeli podeliti v izjemno redkih primerih, v katerih obliko narekuje funkcija. Komisija je menila, da je potrebna jasnejša formulacija, zlasti ob upoštevanju predloga spremembe odstavka 2“ (str. 8). Navedeni člen 7(1) se odslej nanaša na „značilnosti izgleda izdelka, ki jih določa izključno njegova tehnična funkcija“, ta formulacija pa je bila uporabljena tudi v členu 8(1) Uredbe št. 6/2002.

41 Glej Brancusi, L., „Article 8 CDR“, *op. cit.* v opombi 12, str. 140, točka 47, in zadnji pristop, opredeljen kot „prožnejši“, na katerega je napoteno v poročilu o študiji, izdelani po naročilu Komisije, z dne 3. junija 2016, *Legal review on industrial design protection in Europe*, str. 89, 91 in 92.

42 V skladu s točko 8.2 obrazložitvenega memoranduma k prvotnemu predlogu (COM(93) 342 final, str. 9) „[...] značilnosti, ki jih narekuje ena od tehničnih funkcij izdelka, [...] ni mogoče varovati, da se na ta način z varstvom modela ne monopolizirajo tehnične funkcije“.

43 Naj pripomnim, da je imela podoben namen klavzula o popravilih iz člena 110(1) Uredbe št. 6/2002, katere prvotna formulacija je vsebovala napotilo na primere, ko je „od izgleda odvisen varovani model“, ki pa je bila v zakonodajnem postopku črtana. V zvezi s tem glej moje sklepne predloge v združenih zadevah Acacia in D’Amato (C-397/16 in C-435/16, EU:C:2017:730, točka 38 in naslednje).

44 Glej začetek prvega stavka uvodne izjave 10 Uredbe št. 6/2002.

45 Komisija v svojih stališčih upravičeno poudarja, da se s tem, da se iz varstva modelov izvzamejo značilnosti izgleda, katerih namen je zgolj izvajanje tehnične rešitve, zagotovi svobodna konkurenca med ponudniki izdelkov, pri katerih se uporabi taka tehnična rešitev.

46 Glej oddelek 9 obrazložitvenega memoranduma k prvotnemu predlogu (COM(93) 342 final, str. 10) in uvodno izjavo 7 Uredbe št. 6/2002.

39. Poleg tega iz pripravljalnega gradiva za Uredbo št. 6/2002 izhaja, da je namen člena 8(1) te uredbe tudi zarisati ločnico med predpisi v zvezi s patenti in predpisi v zvezi z modeli.⁴⁷ Morebitno varstvo tehničnih inovacij mora namreč spadati na področje uporabe prvonavedenih predpisov,⁴⁸ če so izpolnjeni pogoji patentibilnosti. Kot poudarja družba CeramTec, se lahko pridobitev patenta v nekaterih primerih izkaže za težavnejšo, saj je treba za pridobitev te pravice dokazati obstoj izuma, ki izpolnjuje stroge zahteve,⁴⁹ in manj zanimivo, saj je lahko trajanje ponujenega varstva krajše od trajanja, ki ga zagotavljajo modeli.⁵⁰ Torej se je bilo treba izogniti tveganju, da bi se lahko zaobšle določbe, ki se uporabljajo na področju patentov, tako da se je prepovedalo, da bi se rešitve tehnične narave lahko varovale kot modeli.

40. Z odločitvijo za merilo, s katerim se – kot z merilom raznovrstnosti oblik – močno omeji področje uporabe izvzeta, določenega s členom 8(1),⁵¹ bi se po mojem mnenju lahko tej določbi odvzel polni učinek, s čimer bi se preprečilo uresničevanje zgoraj navedenih ciljev, saj bi se dovolila prilastitev oblik s povsem tehnično funkcijo, za katere obstajajo alternative.⁵²

41. Strinjam se namreč z družbo CeramTec in vlado Združenega kraljestva, da je izgled značilnosti izdelka praktično vedno mogoče minimalno, vendar dovolj spremeniti,⁵³ ne da bi to škodovalo želeni tehnični funkciji. Torej bi se lahko zgodilo, da bi bilo več oblik tehnične rešitve, ki jih je mogoče oblikovati – ali celo vse take oblike – monopoliziranih prek varstva modelov, kar bi pomenilo oviro za tehnološke inovacije, ki jih želi Uredba št. 6/2002 spodbuditi. Če bi uporabili merilo, ki ga priporoča družba DOCERAM, bi imel en sam gospodarski subjekt možnost, da pridobi več registracij modela Skupnosti za različne oblike izdelka in da tako v praksi pridobi izključno varstvo, enakovredno varstvu, ki ga ponuja patent, vendar ne da bi se zanj uporabljale s tem povezane omejitve, ki bi jih bilo torej mogoče zaobiti.

42. V zvezi s tem družba CeramTec trdi, da v sporu o glavni stvari družba DOCERAM z zavarovanjem 17 različic oblik centrirnih zatičev, zajetih v treh različnih osnovnih modelih, preostalim gospodarskim subjektom na trgu ni pustila nobene možnosti uporabe alternativnih oblik teh izdelkov, saj naj na področju bradavičnega varjenja ne bi obstajale druge tehnično sprejemljive oblike, ki bi naredile drugačen celotni vtis izdelka v skladu s členom 6(1) navedene uredbe.

43. Naj nazadnje še poudarim, da je prednost razlage, ki jo priporočam tukaj, njena skladnost s *sodno prakso* Sodišča na področju *znamk*.⁵⁴ V nasprotju s tem, za kar se zdi, da trdi družba CeramTec, te sodne prakse po mojem mnenju ni mogoče preprosto prenesti na obravnavano zadevo, saj je treba upoštevati razlike, ki obstajajo med sistemom prava Unije v zvezi z varstvom znamk in sistemom v zvezi z varstvom modelov.⁵⁵ Ker pa določbe, analogne tistim iz člena 8(1) Uredbe št. 6/2002,

47 Soobstoj navedenih predpisov je potrjen v uvodni izjavi 31 in členu 96 Uredbe št. 6/2002. Glej tudi zeleno knjigo o varstvu modelov, *op. cit.* v opombi 31, str. 65, točka 5.4.6.1.

48 V skladu s točko 8.2 obrazložitvenega memoranduma k prvotnemu predlogu (COM(93) 342 final, str. 9) je „[...] značilnosti, ki jih narekuje ena od tehničnih funkcij izdelka, [...] mogoče, če je to primerno, varovati na podlagi zakonodaje o patentih ali uporabnih modelih, če so izpolnjeni pogoji za pridobitev takega varstva“.

49 V skladu s členi od 52 do 57 Konvencije o podeljevanju evropskih patentov, podpisane 5. oktobra 1973 v Münchnu (v nadaljevanju: Münchenska konvencija), mora biti izum nov, na inventivni ravni in industrijsko uporabljen; besedilo te konvencije je na voljo na spletnem naslovu: <http://www.epo.org/law-practice/legal-texts/html/epc/2013/f/ma1.html>.

50 Torej načeloma 20 let za evropski patent (glej člen 63 Münchenske konvencije) in do 25 let za modele Skupnosti, ki so registrirani (glej člen 12 Uredbe št. 6/2002), kot to velja v sporu o glavni stvari.

51 Glej točko 19, *in fine*, teh sklepnih predlogov.

52 Glej tudi odločbo UUNT v zadevi R 690/2007-3, navedeno zgoraj v opombi 13, točki 28 in 30, ter Brancusi, L., „Article 8 CDR“, *op. cit.* v opombi 12, str. 136 in 137, točka 33.

53 V skladu s členom 5(2) Uredbe št. 6/2002, ki določa, da se videz izdelka šteje za enakega že obstoječemu videzu in ga torej ni mogoče varovati, če se njegove značilnosti razlikujejo le v nepomembnih podrobnostih.

54 Glej opombi 59 in 61 teh sklepnih predlogov.

55 V zvezi z razlikami med varstvom, ki ga ponujajo znamke, in varstvom, ki ga ponujajo modeli, kar zadeva tako njuno naravo in obseg kot tudi trajanje vsakega od njiju, glej sklepne predloge generalnega pravobranilca D. Ruiz-Jaraboja v zadevi Philips (C-299/99, EU:C:2001:52, točke od 36 do 38).

najdemo tudi v prvem od navedenih sistemov,⁵⁶ čeprav njihovo besedilo ni povsem enako,⁵⁷ in glede na „sorodstvene vezi“ med tema kategorijama določb⁵⁸ se je po mojem mnenju mogoče ali celo priporočljivo izreči ob upoštevanju navedene sodne prakse in v obravnavani zadevi po možnosti uporabiti razlago po analogiji.

44. Naj v zvezi s tem opozorim, da je Sodišče glede varstva, ki ga dajejo znamke, odločilo, da je namen zgoraj navedenih določb prava Unije, ki se v bistvu ujemajo s členom 8(1) Uredbe št. 6/2002, preprečiti, da bi to varstvo imetniku omogočilo monopol nad tehničnimi rešitvami ali uporabnimi značilnostmi izdelka, ki bi jih lahko uporabnik iskal tudi pri konkurenčnih izdelkih.⁵⁹ Kot sem pojasnil zgoraj,⁶⁰ je po mojem mnenju to tudi razlog, iz katerega je varstvo v skladu z zakonodajo o modelih Skupnosti izključeno v okoliščinah, določenih v navedenem členu 8(1).

45. Iz različnih sodb Sodišča v zvezi z znamkami namreč izhaja, da „se znak, sestavljen izključno iz oblike blaga, ne more registrirati [na podlagi določb, ki so se razlagale], če se dokaže, da bistvene funkcionalne značilnosti te oblike izhajajo le iz tehničnega učinka“. Sodišče je pojasnilo, da se z dokazom „obstoja drugačnih oblik, ki omogočajo dosego enakega tehničnega učinka, [ni mogoče] izogn[iti] razlogom za zavrnitev [...] registracije“ kot znamke za „obliko blaga, ki je nujna [potrebna] za dosež tehničnega učinka“, kot je to določeno v navedenih določbah. To implicitno, vendar po mojem mnenju jasno zavrnitev teorije raznovrstnosti oblik je utemeljilo zlasti z ugotovitvijo, da zavrnitev registracije ni pogojena s tem, da mora biti zadevna oblika edina, s katero je mogoče doseči zadevni tehnični učinek, in z opazko, da bi lahko – če bi se tako merilo obravnavalo kot odločilno – za konkurentne imetnika znamke mnoge alternativne oblike postale neuporabne.⁶¹

46. Menim, da je mogoče te ugotovitve upoštevati tudi v obravnavani zadevi, saj tudi na tem področju ni mogoče dopustiti preusmeritve modelov Skupnosti od njihovega namena za to, da se ponudi varovanje povsem tehničnih značilnosti izdelka.⁶²

⁵⁶ Glej člen 3(1)(e), druga alineja, Prve direktive Sveta 89/104/EGS z dne 21. decembra 1988 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z blagovnimi znamkami (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 92), ki je postal člen 3(1)(e)(ii) Direktive 2008/95/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2008 (UL 2008, L 299, str. 25), in člen 7(1)(e)(ii) Uredbe Sveta (ES) št. 40/94 z dne 20. decembra 1993 o znamki Skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 146), ki je postal člen 7(1)(e)(ii) Uredbe Sveta (ES) št. 207/2009 z dne 26. februarja 2009 o znamki Evropske unije (UL 2009, L 78, str. 1).

⁵⁷ Zgoraj navedene določbe v zvezi s pravom znamk (glej opombo 56) se nanašajo ne le na „značilnosti [...]“, ki jih določa izključno tehnična funkcija [izdelka], temveč tudi na „obliko [tega izdelka], ki je nujna [potrebna] za dosež tehničnega učinka“. Generalni pravobranilec D. Ruiz-Jarabo je menil, da to razlikovanje ni v ničemer samovoljno in da pomeni, da mora biti raven „funkcionalnosti“ višja, da je mogoče ugotoviti razlog za izvzete na področju modelov, saj element, ki se upošteva v zvezi s tem, ne sme biti zgolj potreben, ampak mora biti tudi nujen za dosež točno določenega tehničnega učinka, tako da funkcija narekuje obliko. Po njegovem mnenju to pomeni, da bi bilo mogoče funkcionalni model kljub vsemu zavarovati, če se dokaže, da je mogoče isto tehnično funkcijo doseči z drugačno obliko (glej njegove sklepne predloge v zadevi Philips, C-299/99, EU:C:2001:52, točka 34). S tem mnenjem se ne strinjam, k čemur je treba še dodati, da je bilo navedeno kot *obiter dictum* (glej odločbo UUNT v zadevi R 690/2007-3, navedeno zgoraj v opombi 13, točka 28) in da Sodišče v sodbi z dne 18. junija 2002, Philips (C-299/99, EU:C:2002:377), ni zavzelo stališča v zvezi z modeli.

⁵⁸ Uredba št. 40/94 o znamki Skupnosti je bila „dediščina“, ki so jo avtorji Uredbe št. 6/2002 pri njenem pisanju upoštevali kot osnovo (glej Hiance, M., „Le projet de règlement communautaire sur les dessins et modèles: les enjeux“, *Revue internationale de la propriété industrielle et artistique*, 2000, št. 201, str. 100).

⁵⁹ Glej zlasti v zvezi s členom 3(1)(e) Direktive 2008/95 sodbo z dne 16. septembra 2015, Société des Produits Nestlé (C-215/14, EU:C:2015:604, točke 44, 45 in 55), v zvezi s členom 7(1)(e)(ii) Uredbe št. 40/94 pa sodbo z dne 10. novembra 2016, Simba Toys/EUIPO (C-30/15 P, EU:C:2016:849, točki 39 in 53).

⁶⁰ Glej točko 38 in naslednje teh sklepnih predlogov.

⁶¹ Glej v zvezi s členom 3(1)(e), druga alineja, Direktive 89/104 sodbo z dne 18. junija 2002, Philips (C-299/99, EU:C:2002:377, točke od 81 do 84); v zvezi s členom 3(1)(e) Direktive 2008/95 sodbo z dne 16. septembra 2015, Société des Produits Nestlé (C-215/14, EU:C:2015:604, točka 56), v zvezi s členom 7(1)(e)(ii) Uredbe št. 40/94 pa sodbo z dne 14. septembra 2010, Lego Juris/UUNT (C-48/09 P, EU:C:2010:516, točke od 53 do 58).

⁶² V podporo analogiji s stališčem, ki ga je Sodišče zavzelo na področju znamk, glej zlasti Greffe, F., in Greffe, P., *op. cit.* v opombi 15, točki 182 in 183, ter Raynard, J., Py, E., in Tréfigny, P., *op. cit.* v opombi 15, točka 536.

47. Torej menim, da je treba na prvo vprašanje za predhodno odločanje odgovoriti pritrdilno in tako zavrnilo tezo, s katero se predlaga upoštevanje merila t. i. „raznovrstnosti oblik“. Natančneje, menim, da je treba člen 8(1) Uredbe št. 6/2002 razlagati tako, da se pri opredelitvi, ali značilnosti izgleda izdelka določa izključno njegova tehnična funkcija, ni mogoče preprosto opreti na neobstoje alternativnih oblik, s katerimi je mogoče zagotoviti to funkcijo, temveč je treba dokazati, da je prizadevanje za zagotovitev dane tehnične funkcije edini dejavnik, ki je narekoval izbiro zadevnega videza izdelka, in da zato oblikovalec v zvezi s tem ni imel nobene ustvarjalne vloge.

48. V povezavi s tako predlagano razlago se predložitveno sodišče v drugem vprašanju za predhodno odločanje dodatno sprašuje še o konkretnem izvajanju pravila iz navedenega člena 8(1).

B. Elementi presoje, ki se upoštevajo pri uporabi člena 8(1) Uredbe št. 6/2002 (drugo vprašanje)

49. Drugo vprašanje za predhodno odločanje je postavljeno podredno, če bi Sodišče – kot mu priporočam – na prvo vprašanje odgovorilo, da je upoštevna metoda za uporabo izvzetja, določenega s členom 8(1) Uredbe št. 6/2002, preverjanje, ali je mogoče značilnosti izgleda zadevnega izdelka pripisati izključno želeni tehnični funkciji, ne pa ugotavljanje neobstoja alternativnih dizajnov, ki lahko tudi izpolnijo to funkcijo.

50. S tem vprašanjem predložitveno sodišče sprašuje, prvič, s katerega stališča je treba presojati, ali so bile posamezne značilnosti izgleda izdelka izbrane izključno iz preudarkov tehnične funkcionalnosti, in drugič, če je za to odločilen „objektivni opazovalec“, kako je treba ta pojem opredeliti.

51. Navedeno sodišče pojasnjuje, da je v sodbi, ki se izpodbija pred njim, Landgericht Düsseldorf (deželno sodišče v Düsseldorfu) menilo, da je treba to oceno opraviti objektivno ter da osebna volja oblikovalca zadevnega modela ni bistvena in se lahko upošteva kvečjemu kot indic pri opredelitvi, ali bi objektivni opazovalec ob razumnem opazovanju sklepal, da so bile le zapovedi tehnične funkcionalnosti odločilne za odločitev o dizajnu.⁶³ Vendar je po mnenju nasprotnikov tega pristopa v posameznem primeru težko presojati stališče „objektivnega opazovalca“, torej druge osebe, ki obstaja le teoretično.

52. Kar zadeva objektivnost ali subjektivnost analize, ki jo je treba opraviti za uporabo člena 8(1) Uredbe št. 6/2002, se stranki iz postopka v glavni stvari in zadevne stranke, ki so predložile stališča pred Sodiščem, strinjajo, da subjektivni namen oblikovalca, ko oblikuje zadevni videz izdelka, ne more biti ključni dejavnik, na podlagi katerega bi bilo mogoče opredeliti, ali je bil ta videz izdelka izbran iz povsem tehničnih preudarkov. Tudi sam se strinjam s tem mnenjem.

53. Z objektivnim pristopom k zadevni analizi se namreč spodbuja enotna uporaba te določbe v vseh državah članicah in v vseh sodiščih teh držav, zagotavlja pa se tudi večja predvidljivost, s čimer se krepi pravna varnost gospodarskih subjektov. Kot v bistvu navajata družbi DOCERAM in CeramTec, bi bile v primeru, da bi bila domnevna namera oblikovalca edini upoštevni dejavnik, njegove izjave edine odločilne za presojo, ali je mogoče zadevni videz izdelka varovati ali ne, v primeru spora pa bi zadevno osebo lahko zamikalo, da bi trdila, da se je za ta dizajn odločila zaradi estetskih vidikov, da bi tako dosegla, da se izvzetje, določeno s členom 8(1) Uredbe št. 6/2002, ne bi uporabilo v škodo njene stvaritve. Po mojem mnenju je bistveno, da se lahko pristojni organi izrečejo na podlagi elementov presoje, ki niso subjektivni, ampak so nevtralni in ne vsebujejo tveganja pristranskosti.

54. Kar zadeva pravila, po katerih se je treba ravnati za izvedbo objektivne presoje v zvezi s tem, ali izgled izdelka določa izključno njegova tehnična funkcija, v smislu člena 8(1) Uredbe št. 6/2002, pa se stališča, ki so se zagovarjala pred Sodiščem, med seboj razlikujejo.

⁶³ Predložitveno sodišče navaja, da je bilo v odločbi UUNT v zadevi R 690/2007-3, navedeni zgoraj v opombi 13, zavzeto to stališče.

55. Menim, da je *prva problematika*, ki se je dotika vprašanje, kot ga je postavilo predložitveno sodišče, ki napotuje na morebitno upoštevanje „stališča ‚objektivnega opazovalca‘“, vprašanje, ali je treba *razlogovati z vidika fiktivne osebe*, katere domnevna presoja naj bi služila kot arhetip.

56. V zvezi s tem družba CeramTec najprej navaja, da se izraz „objektivni opazovalec“ iz sodbe, ki se izpodbija pred predložitvenim sodiščem, in iz drugega vprašanja za predhodno odločanje zgleduje po podobnih formulacijah, ki so bile v nekaj različicah uporabljene v praksi odločanja EUIPO⁶⁴ in v doktrini⁶⁵.

57. Dalje, družba CeramTec trdi, da bi se bilo treba pri preverjanju, ali se uporablja člen 8(1) Uredbe št. 6/2002, po analogiji opreti na pojem „seznanjeni uporabnik“, ki je uporabljen v členih 6(1) in 10(1) ter v uvodni izjavi 14 te uredbe⁶⁶, kot je opredeljen v sodni praksi Sodišča in Splošnega sodišča.⁶⁷ Ta stranka meni, da se pojem „seznanjeni uporabnik“ – če je treba preverjanje podobno kot v obravnavani zadevi opraviti v posebnem položaju, v katerem so vsi uporabniki zadevnega izdelka poklicni izvajalci – v praksi ujema s „strokovnjakom“, ki ima strokovno tehnično znanje, kar je pojem, ki se uporablja za presojo inventivnosti patenta.

58. Menim, da se ni primerno ravnati po tem predlogu. Naj pojasnim, da – v nasprotju s trditvijo družbe CeramTec – upoštevno merilo za presojo obstoja elementov dejanskega stanja v okviru Uredbe št. 6/2002 ni „vedno ‚seznanjeni uporabnik‘“. Zlasti je bilo že odločeno, da ni nujno, da je tak uporabnik onkraj izkušenj, ki si jih je pridobil z uporabo zadevnega izdelka, sposoben razlikovati med vidiki izgleda izdelka, ki jih narekuje njegova tehnična funkcija, in tistimi, ki so poljubni.⁶⁸ Za uporabo člena 8(1) Uredbe št. 6/2002 je treba namreč opraviti tehnično oceno, za kar je potrebno posebno strokovno znanje, ki ga niti „seznanjeni“ uporabnik nima vedno. Zato menim, da stališče „seznanjenega uporabnika“ ne more biti merilo objektivne presoje, ki se zahteva v zvezi s tem.

59. Podobno kot vlada Združenega kraljestva in Komisija menim, da bi avtorji Uredbe št. 6/2002, če bi želeli sprejeti pravno orodje, kot je „objektivni opazovalec“ – na kar napotuje drugo vprašanje za predhodno odločanje – tega opazovalca omenili v členu 8(1) te uredbe, kot so to izrecno storili v zvezi s „seznanjenim uporabnikom“ v odstavku 1 členov 6 in 10 navedene uredbe.⁶⁹ Naj k temu še dodam, da navedeni člen 8 ne napotuje niti na pojmovanje drugih kategorij fiktivne osebe, kot sta

64 Zlasti je v točki 36 odločbe UUNT v zadevi R 690/2007-3, navedeni zgoraj v opombi 13, napoteno na stališče, ki ga zavzame „reasonable observer“ (v slovenščini „razumni opazovalec“).

65 Družba CeramTec navaja izraza „relevant observer“ (v slovenščini „upoštevni opazovalec“) in „reasonable observer persona“ („razumni opazovalec“), ki sta uporabljena v delu L. Brancusi „Article 8 CDR“, *op. cit.* v opombi 12, str. 139, točka 41, oziroma v poročilu o študiji, izdelani po naročilu Komisije, *op. cit.* v opombi 41, str. 90.

66 Člena 6 in 10 se nanašata na „individualno naravo“, ki jo mora imeti zadevni model (enako kot uvodna izjava 14), oziroma na „obseg varstva“, podeljenega z Uredbo št. 6/2002.

67 Pojem „seznanjeni uporabnik“ je „vmesni pojem med pojmom povprečnega potrošnika – uporablja se na področju znamk – za katerega se ne zahteva posebno znanje in ki praviloma ne izvaja neposredne primerjave med znamkami v koliziji, in pojmom strokovnjaka [– uporablja se na področju patentov –] s poglobljeno tehnično usposobljenostjo. [Ta pojem je] mogoče razumeti, kot da pomeni uporabnika, ki [...] je posebno pazljiv, bodisi zaradi osebnih izkušenj bodisi zaradi obsežnega poznavanja zadevnega področja“ (moj poudarek) (glej zlasti sodbi z dne 20. oktobra 2011, PepsiCo/Grupo Promer Mon Graphic, C-281/10 P, EU:C:2011:679, točki 53 in 59, ter z dne 21. septembra 2017, Easy Sanitary Solutions in EUIPO/Group Nivelles, C-361/15 P in C-405/15 P, EU:C:2017:720, točki 124 in 125).

68 Glej zlasti sodbe Splošnega sodišča z dne 22. junija 2010, Shenzhen Taiden/UUNT – Bosch Security Systems (Komunikacijska naprava) (T-153/08, EU:T:2010:248, točki 47 in 48); z dne 21. novembra 2013, El Hogar Perfecto del Siglo XXI/UUNT – Wenf International Advisers (Odpirač za steklenice) (T-337/12, EU:T:2013:601, točka 25), in z dne 12. marca 2014, Tubes Radiatori/UUNT – Antrax It (Radiator) (T-315/12, neobjavljena, EU:T:2014:115, točka 61). Ta večkrat uporabljena analiza Splošnega sodišča je po mojem mnenju povsem utemeljena.

69 V zvezi s tem glej zlasti komentar k členu 6(1) prvotnega predloga uredbe (COM(93) 342 final, str. 15).

„povprečni potencialni kupec“, ki ga je kot merilo najprej predlagala družba DOCERAM, nato pa ga je opustila,⁷⁰ ali „povprečni potrošnik“, tj. dejavnik presoje, za katerega je Komisija navedla, da se je obravnaval kot sam po sebi neodločen za presojo povsem tehnične narave oblike na področju znamk.⁷¹

60. Vlada Združenega kraljestva po mojem mnenju upravičeno poudarja, da v odstavku 2 členov 6 in 10 Uredbe št. 6/2002 za namene ocenjevanja „stopnje svobode oblikovalca pri razvijanju modela“ ni napoteno na teoretični pojem „seznanjeni uporabnik“⁷² ter da je treba enak – torej nefiktivni – pristop uporabiti tudi v okviru člena 8(1) te uredbe, saj je tudi v tem primeru sodišče, ki odloča o sporu, zadolženo za to, da objektivno oceni, kaj je del tehnične funkcije izdelka in je torej element, ki ga ni mogoče varovati, ter kaj je rezultat svobode oblikovalca, katerega ustvarjalno delo je mogoče varovati.⁷³ Zdi se, da tako kazuistično oceno brez večjih težav že izvajajo nacionalna sodišča⁷⁴ in člani UUNT, ki je postal EUIPO.⁷⁵

61. Poleg tega, če bi dopustili merilo „objektivnega opazovalca“, bi to povzročilo vrsto dodatnih težav pri opredelitvi te kategorije, sestavljene iz vsega po malem, in načina, kako jo uporabiti, in to že pri vprašanju, katere vrste in kakšno raven znanja bi morala taka oseba imeti.

62. *Druga problematika*, v zvezi s katero je Sodišču postavljeno vprašanje, je *opredelitev elementov, ki jih je treba uporabiti pri preučitvi*, ki naj jo – po mojem mnenju tako objektivno kot kazuistično – opravi sodišče, ki odloča o sporu, v katerem se model izpodbija na podlagi člena 8(1) Uredbe št. 6/2002.

63. Strinjam se z večinskim mnenjem, izraženim v stališčih, predstavljenih pred Sodiščem, da mora nacionalno sodišče, ki odloča o sporu, objektivno in ob upoštevanju vseh konkretnih okoliščin vsake obravnavane zadeve presoditi, ali posamezne značilnosti izgleda izdelka temeljijo izključno na preudarkih, povezanih s funkcionalnostjo.

64. V zvezi s tem Komisija meni, da bi moralo navedeno sodišče upoštevati merila presoje, za katera je Sodišče v zvezi z znamkami menilo, da omogočajo predpostavko o povsem tehnični vrednosti oblike, kot so „to, kako naj bi povprečni potrošnik dojemal znak“⁷⁶, narava zadevne kategorije izdelkov, umetniška vrednost zadevne oblike, posebnost te oblike v primerjavi z drugimi oblikami, ki so sicer

70 Po mnenju družbe DOCERAM ima tak kupec pogosto manjše strokovno znanje, kar zadeva tehnično področje, na katero spada izdelek, kot na primer oblikovalec ali proizvajalec, posledica tega pa bi lahko bila, da bi se tehnične funkcije nekaterih značilnosti izgleda neupravičeno dojemale kot estetske značilnosti.

71 V tem smislu navaja točke od 33 do 35 sodbe z dne 18. septembra 2014, Hauck (C-205/13, EU:C:2014:2233), ki se nanašajo na člen 3(1)(e) Direktive 89/104. Komisija meni, da je cilj te določbe primerljiv s ciljem, zastavljenim s členom 8(1) Uredbe št. 6/2002, zato je po njenem mnenju logično tudi v okviru zadnjenevedenega uporabiti podobna merila za presojo oblikovanja izgleda izdelka onkraj tehničnih omejitev. V zvezi s tem glej tudi točko 43 in naslednje teh sklepnih predlogov.

72 Čeprav se pogoji, navedeni v odstavku 1 oziroma odstavku 2 členov 6 in 10, med seboj dopolnjujejo, kot je navedeno v uvodni izjavi 14 te uredbe. Pri konkretni presoji celotnega vtisa zadevnega modela na seznanjenega uporabnika je treba namreč upoštevati stopnjo svobode, ki jo je imel oblikovalec pri razvijanju izpodbijanega modela, pri čemer velja, da bolj kot je ta svoboda omejena, bolj bo mogoče, da manjše razlike med zadevnimi videzi izdelkov zadostujejo za to, da pri uporabniku ustvarijo različen celotni vtis (glej zlasti sodbi z dne 18. marca 2010, Grupo Promer Mon Graphic/UUNT – PepsiCo (Okrogel promocijski izdelek), T-9/07, EU:T:2010:96, točka 72 in naslednje, in z dne 5. julija 2017, Gamet/EUIPO – „Metal-Bud II“ Robert Gubała (Vratna kljuka), T-306/16, neobjavljena, EU:T:2017:466, točka 43 in naslednje).

73 Naj pripomnim, da je Komisija v prvotni različici uredbe (COM(93) 342 final, str. 19) navedla, da je namen odstavka 2 določbe, ki je postala člen 10 Uredbe št. 6/2002, „dati sodiščem smernice v tožbah zaradi kršitve pravic“ (moj poudarek). K temu je dodala, da si bodo „zelo funkcionalni modeli, pri katerih mora oblikovalec upoštevati natančne parametre, verjetno med seboj bolj podobni kot modeli, pri katerih je oblikovalec povsem svoboden. Zato je v [navedenem] odstavku 2 določeno načelo, po katerem je treba svobodo oblikovalca upoštevati pri presoji podobnosti modela z drugim že prej obstoječim modelom“ (moj poudarek).

74 Vlada Združenega kraljestva v tem smislu navaja sodbo Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (pritožbeno sodišče (Anglija in Wales) (civilni oddelek)), Dyson Ltd/Vax [2011] EWCA Civ 1206, točka 36.

75 Kot primer glej analizo, ki jo je opravil oddelek za izbris UUNT v odločbi z dne 17. marca 2014 v zadevi št. ICD 8674, Extruplast/PVG Energy BV, točka 17: „Oblikovalec ve, da stopnjo svobode pri razvijanju videza plastičnih balonov omejujejo številne zapovedi, povezane z njeno namembnostjo, torej v primeru, ki ga preučujemo, s tem, da vsebuje tekočine, ki se v njih prevažajo in skladiščijo [...]. V obravnavani zadevi izbira križa v obliki zaobljenega propelerja zgoraj, širina njegovih kril, njegova umestitev zgoraj in spodaj, široki utori, ki ga obkrožajo, razporeditev kartuš, njihova oblika in debelina ali tankost, utori in njihovo število dajejo [zadevnemu modelu Skupnosti] posebno estetsko vrednost, pa tudi bolj izbran izgled, ki ga ne narekuje zgolj njegova tehnična funkcija.“

76 Tudi če naj to merilo samo po sebi ne bi bilo odločilno (glej točko 59 teh sklepnih predlogov).

prisotne na zadevnem trgu, precejšnja razlika v ceni glede na podobne proizvode ali razvoj promocijske strategije, v kateri so poudarjene predvsem estetske značilnosti zadevnega izdelka“. ⁷⁷ Komisija meni, da bi moralo sodišče, ki odloča o sporu, upoštevati tudi obstoj alternativnih oblik, ki prav tako izpolnjujejo zadevno tehnično funkcijo, saj naj bi ta obstoj načeloma nakazoval, da je bil oblikovalec svoboden pri razvijanju značilnosti izgleda izdelka in da tega izgleda niso določila izključno funkcionalna naključja.

65. Podobno je tudi družba DOCERAM sestavila netaksativni seznam meril, ki bi jih bilo mogoče upoštevati, na katerem so bile navedene „okolščine, povezane z oblikovalskim procesom, oglaševanjem, uporabo itd.“. Kar zadeva družbo CeramTec, ta trdi, da bi bilo treba stališče „seznanjenega uporabnika“, za katerega – po mojem mnenju napačno ⁷⁸ – predlaga, naj se upošteva kot objektivno merilo presoje, določiti „ob poglobljenem upoštevanju vseh upoštevnihih okoliščin obravnavane zadeve“, ⁷⁹ še zlasti „posebnega cilja proizvajalca v času oblikovanja, oglaševanja izdelka, v katerem se izpostavlja dizajn, morebitnih razlik ali posebnega ugleda dizajna pri upoštevni javnosti in volje oblikovalca v času oblikovanja izdelka“. ⁸⁰

66. Naj v zvezi s tem pojasnim, da mora sodišče, ki odloča o sporu, zadevno presojo po mojem mnenju opraviti ne le z vidika samega zadevnega modela, temveč tudi z vidika vseh okoliščin, ki so privedle do odločitve o značilnostih izgleda tega modela, ob upoštevanju dokazov, ki jih predložijo stranke, ne glede na njihov namen ali naravo, ⁸¹ ter ob upoštevanju morebitnih poizvedb, ki jih odredi to sodišče.

67. Menim, da ni mogoče izključiti možnosti, da se lahko merila, s katerimi po mojem mnenju samostojno ni mogoče dokazati, da je značilnosti izgleda izdelka določila izključno njegova tehnična funkcija v smislu člena 8(1) Uredbe št. 6/2002, na primer subjektivna namera oblikovalca ali obstoj alternativnih oblik, ⁸² kljub vsemu vključijo v sklop konkretnih indicij, ki jih morajo sodišča, ki odločajo o sporu, upoštevati pri izoblikovanju lastnega mnenja v zvezi z uporabo te določbe.

68. Menim, da ni treba sestaviti seznama meril – tudi eksemplifikativnega ne – ki jih je mogoče upoštevati v zvezi s tem, saj zakonodajalec Unije tega postopka ni predvidel in, kot se mi zdi, se to ni zdelo koristno niti Sodišču, kar zadeva presojo, ki se prav tako nanaša na dejansko stanje in jo je treba poleg tega opraviti na podlagi členov od 4 do 6 te uredbe.

69. Po drugi strani pa podobno kot vlada Helenske republike menim, da je koristno izpostaviti, da lahko sodišče, ki odloča o sporu, zahtevano oceno po potrebi opravi ob pomoči pojasnil neodvisnega izvedenca, ki ga imenuje to sodišče. Naj v zvezi s tem pripomnim, da ni nujno, da imajo nacionalni sodniki včasih zelo tehnična strokovna znanja, ki so potrebna v ta namen, zato je običajna praksa, da v primeru tovrstnih kompleksnih vprašanj odredijo ukrepe za pridobitev izvedenskih mnenj.

70. Zato menim, da je treba na drugo vprašanje za predhodno odločanje odgovoriti, da mora za oceno, ali se posamezne značilnosti izgleda izdelka ujemajo izključno s preudarki, povezanimi s tehnično funkcionalnostjo, ki se opravi za uporabo člena 8(1) Uredbe št. 6/2002, nacionalno sodišče, ki odloča o sporu, opraviti objektivno presojo, in sicer ne tako, da zavzame – teoretično – stališče „objektivnega opazovalca“, temveč tako, da – konkretno – upošteva vse upoštevne okoliščine obravnavane zadeve.

⁷⁷ V zvezi s tem Komisija napotuje na točki 34 in 35 sodbe z dne 18. septembra 2014, Hauck (C-205/13, EU:C:2014:2233). Glej tudi opombo 71 teh sklepnih predlogov.

⁷⁸ Glej točko 57 in naslednje teh sklepnih predlogov.

⁷⁹ V tem smislu družba CeramTec med drugim navaja delo O. Ruhla, *Gemeinschaftsgeschmacksmuster – Kommentar*, op. cit. v opombi 7, točka 10.

⁸⁰ Vladi Helenske republike in Združenega kraljestva nista sestavili takih seznamov z merili presoje.

⁸¹ Pri čemer je treba upoštevati, da je logično, da dokazno breme v zvezi s tem, da so pogoji, ki izhajajo iz člena 8(1) Uredbe št. 6/2002, v posameznem primeru izpolnjeni, nosi stranka, ki se sklicuje na izvzete, določeno s to določbo.

⁸² Nobeno od teh meril samo po sebi namreč ni odločilno iz razlogov, navedenih v točki 53 oziroma v točki 23 in naslednjih teh sklepnih predlogov.

V. Predlog

71. Ob upoštevanju navedenega Sodišču predlagam, naj na vprašanji za predhodno odločanje, ki ju je postavilo Oberlandesgericht Düsseldorf (višje deželno sodišče v Düsseldorfu, Nemčija), odgovori:

1. Člen 8(1) Uredbe Sveta (ES) št. 6/2002 z dne 12. decembra 2001 o modelih Skupnosti je treba razlagati tako, da je varstvo na podlagi navedene uredbe izključeno, če so bile značilnosti izgleda zadevnega izdelka izbrane izključno zato, da se temu izdelku omogoči zagotavljanje dane tehnične funkcije, torej brez ustvarjalnega prispevka njegovega oblikovalca, pri čemer dejstvo, da morda obstajajo druge oblike, s katerimi je mogoče doseči enak tehnični učinek, v zvezi s tem samo po sebi ni odločilno.
2. Da bi opredelili, ali so bile značilnosti izgleda izdelka izbrane zaradi preudarkov, ki se navezujejo izključno na tehnično funkcijo izdelka, v smislu navedenega člena 8(1), se mora sodišče, ki odloča o sporu, objektivno izreči, pri čemer izvaja svojo diskrecijsko pravico, v okviru katere upošteva vse upoštevne okoliščine obravnavane zadeve.